

Бабак Аліни Миколаївни,
Університет ДФС України

ЗВ'ЯЗОК ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ВЕДЕННЯМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Здійснення господарської діяльності, з точки зору ведення бухгалтерського обліку, має базуватись на податковому законодавстві. XX століття характеризується значним кроком у розвитку великої індустрії із впровадженням новітніх технологій. Саме це змусило ввести значні корективи в податкове законодавство більшості країн. XXI століття асоціюють з нанотехнологіями. Вимоги до кваліфікованого бухгалтера стали жорсткішими, адже ведення бухгалтерського обліку не можливе без практики з таким програмами як «1С», «Галактика», «Парус» і т.д. Відповідно податкове законодавство змінюється у зв'язку з економічними реформами країни.

Але який саме взаємозв'язок податкового законодавства з веденням бухгалтерського обліку в сучасній Україні?

Досліджуючи організаційні та методичні засади здійснення податкового законодавства, його дієвості в державі, я спиралась на авторитетну думку таких вчених як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, З.В. Гуцайлюк, В.П. Завгородній, М.В. Кужельний, Я.Д. Крупка, Ю.А. Кузьмінський, В.О. Ластовецький, В.Г. Линник, Ю.Я. Литвин, М.Р. Лучко, О.І. Малишкін, Є.В. Мних, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, В.Ф. Усач, та ін., які у своїх працях розглядали окремі аспекти здійснення бухгалтерського обліку та шляхи його удосконалення. Незважаючи на значні здобутки даних економістів-професорів, дане питання потребує вивчення й теоретичного осмислення через призму проблем та новизни реформ 2016 року. Існує нагальна необхідність вироблення практичних рекомендацій вдосконалення методики здійснення бухгалтерського обліку на підприємстві, базуючись на відкоригованому ПДК.

Бухгалтерський облік являє собою упорядковану систему збору, реєстрації та узагальнення інформації в грошовому вираженні про майно, зобов'язання організації і їхньому русі шляхом суцільного безперервного і документального обліку всіх господарських операцій. Бухгалтерський облік повинен вестися на всіх підприємствах незалежно від підпорядкованості, форм власності та сфери діяльності. Дані бухгалтерського обліку подаються у встановлені терміни за узгодженою системою показників і за формою, встановленою чинним податковим законодавством.

Податки являють собою форму мобілізації певної частини коштів на задоволення державних потреб. Вони покликані обмежувати стихійність ринкових процесів, впливати на формування виробничої і соціальної інфраструктури, приборкувати інфляцію. Одним з важливих умов стабілізації фінансової системи є забезпечення сталого збору податків, належної дисципліни платників податків.

Успішне дотримання цих умов визначається єдиною системою контролю за правовими нормами податкового законодавства, правильності обчислення, повнотою і своєчасним надходженням податків до бюджетної системи і платежі в позабюджетні фонди.

Таким чином, контроль спрямований на дотримання податкового законодавства платниками податків. Цей контроль здійснюється податковими органами в різних формах:

1. Податкова перевірка, а також перевірка даних обліку і звітності.
2. Постановка платника податків на облік у податкових органах.
3. Отримання різного роду пояснень платників податків, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків.
4. Огляд приміщень і територій, що використовуються для отримання прибутку [2].

Ведення бухгалтерського обліку фактично базується на податковому законодавстві. Саме відповідні закони та органи створюють відповідні умови

для організації бухгалтерського обліку на будь-якому підприємстві. Практика показує, що проблеми взаємозв'язку бухгалтерського обліку і податкових законодавства зумовлені недосконалістю методики визначення податковоутворюючої бази, зокрема щодо таких облікових категорій як доходи, витрати, амортизаційні відрахування. Виділення проблем стосовно кожного окремого податку є передумовою вдосконалення методики нарахування і сплати як кожного податку зокрема, так і раціоналізації податкових розрахунків загалом.

Варто зазначити, що податкове законодавство також захищає осіб що займаються підприємницькою діяльністю. Адже в разі порушення їх свобод та прав ведення підприємницької діяльності вони можуть звернутись на допомогу до держави, базуючись на ПКУ. Наприклад якщо виникли проблеми з перерозподілом прибутку між власниками, можна спиратись на статтю 39, підпункту 3.7.2 ПКУ «Якщо сторони контрольованих операцій, сукупний прибуток яких підлягає розподіленню з урахуванням положень підпункту 39.3.7 цього пункту, ведуть бухгалтерський облік та фінансову звітність на підставі різних форм та методів бухгалтерського обліку, для цілей застосування методу розподілення прибутку бухгалтерська і фінансова звітність повинна бути приведена у відповідність з єдиними методологічними засадами бухгалтерського обліку.»[1]. Отже всі питання повинні вирішитись завдяки бухгалтерській звітності, яка відповідно до чинного законодавства робить загальний звіт за кожним процесом, який відбувався на підприємстві. Конкретно можна розглянути в таблиці 1.

Дані зміни прямолінійно вплинули на ведення бухгалтерського обліку. Кожний процес на підприємстві відображається в Балансі, з новим податковим законодавством змінюються і відповідні умови нарахування кожного виконаного процесу. Починаючи від нарахування заробітної плати до подачі фінансової та бухгалтерської звітності.

Табл. 1. Порівняльна характеристика Податкового кодексу України

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	
2015 рік	2016 рік
Базова (основна) ставка: 18%	Базова (основна) ставка: 18%
База: розрахована на основі ПСБО або МСФЗ (для публічних компаній або за вибором)	База: розрахована на основі ПСБО або МСФЗ (для публічних компаній або за вибором)
Відмова від сплати щомісячних авансових платежів із податку на прибуток. Запровадження квартального звітного періоду для підприємств із річним доходом понад 20 млн грн	
ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	
2015 рік	2016 рік
Заробітна плата Ставки: – 0% — для 0,5 розміру мінімальних місячних заробітних плат (609 грн); надається для заробітних плат не вище 1710 грн; – 15% — до 10-кратного розміру мінімальних місячних заробітних плат (12180 грн); – 20% — на суму перевищення 10-кратного розміру мінімальних місячних заробітних плат (12.180 грн)	Заробітна плата Ставки: – 0% — для 0,5 розміру мінімальних місячних заробітних плат (689 грн); надається для заробітних плат не вище 1930 грн; – 18% — до розміру заробітної плати без обмеження
ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК	
2015 рік	2016 рік
База оподаткування Заробітна плата й деякі доходи, відмінні від заробітної плати та інвестиційного доходу. Не перевищують 17 мінімальних місячних заробітних плат (20706 грн; 17 x 1218 грн)	Працівники не сплачують ЄСВ із заробітної плати й інших доходів

Джерело створено автором

З вище сказаного можна зробити висновки, що податкове законодавство має тісний зв'язок з веденням бухгалтерського обліку. Це можна спостерігати на будь-якому рівні проведення бухгалтерських процесів, від закупки основних засобів до отримання прибутку від реалізації продуктів чи послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України № 2755-6 від 02. 12. 2010 р. // змінено від 01. 12. 2015 [Електронний ресурс].
2. Адамик О.В. Визнання, вимірювання і відображення в обліку доходів підприємства відповідно до національних стандартів // Вісник Тернопільської академії народного господарства. Випуск 1.– Тернопіль: Економічна думка, 2002. – С.101-107
3. Кирилюк О.Ф. Проблеми бухгалтерського обліку, пов'язані із податковим законодавством, та шляхи їх виішення/ О.Ф. Кирилюк, Л.І. Стаднік// Реформування обліку, звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи. Частина І. Проблеми адаптації бухгалтерського обліку АПК України до міжнародних правил та вимог/ За ред. П.Т. Саблука, М.Я. Дем'яненка, В.М. Жука. – К.: Інститут аграрної економіки, 2003. – С.78-79.